

ARADI HIRDETŐ.

Szerkeszti 's kiadja Sveszter Ferencz.

43-dik szám.

Szombaton October 21-én 1848.

7-ik évi folyam.

Az előfizetésidő és hirdetések

naponként elfogadtatnak a' szerkesztőség irdájában (Forray utczában, Viszkub háza 1. emeletében) reggeli 7 órától fogva estéli 6-ig.

Felhívás.

A' minden órán k'örhető vész alkalmával honunk védőin netalán eshető sebekre nézve szent kötelességünknek tartjuk, azoknak ápolásáról előre gondoskodni; mire nézve honunk minden nemeskeblű hölgyeihez azon leghenső kérelmünket intézzük: melly szerint azok enyhítésére és ápolására tépéseket, pólyákat vagy egyéb rongyokat is a' helybeli kórházba beküldeni kegyeskedjenek, melly nemes tette a' Mindenható áldása bizonynyal következik.

Jelentés.

Nincs nehezebb mint valakit jól megtanulni, de nincs is könnyebb a' gyermekeknél, mint a' megtanultakat elfeledni, ha azokban rendszeren nem gyakoroltatnak; mire nézve azon jó gyermekek javára, kik tanulni szeretnek, és a' tanultakat végképen elfeledni nem akarják, de sok szülék megnyugtására is, igen czélszerűnek véli alulirt a' leglényesb tanulmányokban u. m. a' helyes- és szép írásban, számolás és olvasásban valamint a' földleírásban oktatást adni, és még e. f. octoberhó 23-án folyamatban hozni. A' közoktatás a' fiukra nézve délelőtt 1/2 11—12-ig, a' leányokra nézve délután 4—5-ig tulajdon lakomon szarkautczában 478 sz. alatt tartandók. A' tanítási havidij egy egy gyermekért 1 pgő fr. Azon t. cz. szülék, kik gyermekeik javára ezen alkalmat használni kívánják, alulirtnál magukat jelenteni sziveskedjenek. Gyermekek kosztba is felvétetnek.

Varga Péter,
3-ik elemi osztályu tanító.

Jelentés.

Alulirtnál szarkautczában, az oskolautcza végén özvegy Dracsay házában 478 sz. a. van egy szoba, istálló kocsiszínnel minden órában kiadó.

Ugyan annál tanulók kosztba felvétetnek.

Varga Péter,
elemi tanító.

Keresztetik

egy nőtlen fiatal egyén, ki legalább a' bölcsészeti pályát végzette legyen, több gyermekek magán tanítás elvállalása végett. Bővebb tudósítást vehetni

alulirtnál. Buttyinban (Aradmegyében) octoberhó 7-ik napján 1848.

Jandó Antal, gyógyszerész.

Oktatási ajánlat.

Febér varrásban, fehér, fekete, arany- és egyéb hímvarrásokban, horgolásban, és egyéb különféle kézi munkákban, továbbá olvasás, írás és számvetésben oktatás adatik az azelőtti templommost szabadsajtóutczában, a' 2 pisztolyhoz czímzett Novák házában földszint. Bejárás a' kereszt-utczában.

Néhány oskolás gyermekek

felvétetnek az új oskola-pálya beérkeztével lak és tápszatba egy az oskolához közel lévő tisztes házba. Bővebbet a' szerkesztőségél.

Bachmeier Károly,

kosárkötő,

ajánlja magát mindennemű kosármunkákkal és kocsikasokkal igen jutányos áron.

Lakik a' Batthyánytéren, Jakabfy házában 449 sz. a.

Mint gazdasszony

kiván a' háztartásban és gazdálkodás egyéb ágai-
ban igen tapasztalt özvegnő alkalmazást nyerni.
Értekezhetni a' szerkesztőségél.

Hölgy és férfi divatképek,

mozgékonyok és mozgáshatlanok,
f. második fél évre kaphatók a' szerkesztőségél.

Kiadó lak.

Az Istvántéren, Galliny házában, az udvarlak 1-ső emeletben kiadó.

Bérbe adandó.

A' megyeház során, a' marosutcza szegletén fekvő emeletes házbani alsó tractus, mellyben az utczára két oldal, közepén egy nagyobb szoba van, konyha, pincze és padlással akár lakásnak, akár

korcsmának f. évi november 1-ső napjától kezdve kiadandó. Értekezhetni ugyanott a' felső emeletben lakó Miklós y tulajdonossal.

L a k b é r l e t.

A' kórházutezában kebelezett Schaerfene-der-féle ház, — mellyben 5 szoba, konyha, 2 kamara, istálló, gyümölcsöskert, nagy udvar, kukoriczakaréka, és gabonapadlás van, — jövő 1849-ik év september utoljáig tartandó bérbe minden órán kiadó; — ugyszinte Dániel Lázárnó tulajdonához tartozó, ugyanazon utezában lévő, két szobát, konyhát és kamarát, nagy udvart és nagy kertet foglaló ház egy vagy több évekre szinte minden órán kiadó; melly két lakás iránt értekezhetni jelenleg Pesti- vagyis Kossuthutezában 685. számú házban lakó Dániel Lázárnó asszonyságnál.

Bérleti jelentés.

A' soborsini urodalom részéről közhírré tétetik, miszerint a' Soborsinban lévő pálinkaház, folyó évi november 1-ső napjától kezdve, három egy-nás után következő évekre, a' helyszinén october-hó 22-én tartandó árverés utján haszonbérbe fog adadni. Melly kitűzött napra a' bérteni szándékozók hivatalosak.

2110 sz. H i r d e t é s.

Az aradi álladalmi urodalom ménesi kerülete részéről ezezzel közhírré tétetik, hogy a' kurtics és glogováci keskeny út által elválasztott, hajdan csapszék-telek, jelenleg 8¹⁰⁰⁷/₁₁₀₀ hold szántóföld, nyilvános árverés utján haszonbérbe fog adadni.

E' nyilvános árverésnek határideje f. e. october-hó 23-ik napjára határoztatott, melly árverésnek elmúltával utóigéret el nem fogadtatik.

Ki ezen árveréshez járulni szándékozik, a' kitett napra a' paulisi álladalmi tisztartói hivatal iradjába, hol az árverés reggeli 9 órakor kezdődni fog, ezennel illendően meghivattatik.

A' ménesi álladalmi Tiztség által.
Paulison october 10-én 1848.

Birói árverés.

Ernszt Ferencznek Flórian külvárosban 15. és 16. sz. a. fekvő háztelkei végrehajtás utján f. e. october 28-án, délutáni 3 órakor, végképen elfognak adadni.

Varjasy János,
végrehajtó tanácsnok.

C s ö d ö k.

Arad városa' polgári törvényszéke által LEOPOLD FERENCZ czukrász ellen csőd nyitattván, a' hitelezők törvényszék előtti megjelenésükre f. e. Nov. 7-ik napját tűzte ki határidőül. Ideig-

lenes tömeggondnoknak **Varjasy János** tanácsnok, és perügyelőnek **Boros Sándor** alügyész nevezettek ki.

Arad városa' polgári törvényszéke által **Hirschl Herman** fűszeráros ellen csőd nyitattván, a' hitelezők törvényszék előtti megjelenésükre f. e. nov. 7-ik napját tűzte ki határidőül. Ideiglenes tömeggondnoknak **Hajka Döme** tanácsnok, perügyelőnek pedig **Horváth Adám** ügyvéd nevezettek ki.

Arad városa' polgári törvényszéke által **Winkler Benedek** kereskedő ellen csőd nyitattván, a' hitelezők törvényszék előtti megjelenésükre f. e. november 7-ik napját tűzte ki határidőül. Ideiglenes tömeggondnoknak **Szekulits János** tanácsnok, perügyelőnek pedig **Mihájlovits Lázár** ügyvéd nevezettek ki.

Ugyanazon törvényszék részéről **Tenner Ignác** aranyműves ellen csőd nyitattván, a' hitelezők törvényszék előtti megjelenésükre f. e. Nov. 2-dik napját tűzte ki határidőül. Ideiglenes tömeggondnoknak **Szekulits János** tanácsnok, és perügyelőnek **Paulovits János** ügyvéd nevezettek ki.

H e l y b e l i.

Gaál nemzetőrségi őrnagy, valamint az itt székelő összes nyugdíjazott haditisztek szombaton oct. 14-én tették le az esküt az alkotmányra.

Badnán f. hó 15-én 3 Schvarzenberg dzsida s, kik közül egy tiszt polgári ruhában és 2 közlegény mint látítók befogatván Aradra hozattak. E' három egyénnel folyó hó 12-ke óta a' várban törvénytelenül fogva volt **Török Gábor** polgárme-sterünk és kir. élelmezési biztos kicserélése oct. 16-án este történt, kit szíves üdvözléssel fogadunk.

Nálunk minden olly hemzsegő állapotban van, hogy nemzetőrségünk és az itt jelenlévő honvédek mozgalmait számba sem vehetni; így e' napokban az ujonczállítás miatt ujfolag kiütött lázadások elnyomására Kovaszinczra 300 debreczeni honvéd indult el; ellenben f. hó 18-án Szalontáról 300 és Sentesről sok száz honvéd érkezett ide. — A' minek történnie kell, annak már csak végre kell hajtódni, és az igaz ügy reménylhetőleg győzni fog! — Jövő héten többet. —

A' fennevezett **Kovaszincz** helység, a' mint mondják, szerdán f. hó 18-án porrá égett.

Folyó hó 19-én, mint ő felsége **V. Ferdinand** királyunk névnapján, a' várparancsnokoknak az ország kormányától nemzeti zászló kitűzésére kiszabott határidő eltelt. A' várparancsnok a' helyett, hogy ezen rendeletnek engedelmeskedett volna, jó-

nak találá feketesárga zászlót kitűzni. Kocsikon szállítottak honvédőink is ágyukkal lödöztettek meg.

Folyó hó 18-án éjjel 19-re kelve Temesvárról, a' mint halljuk, az ismeretes Zsivkovits gyalog ezredéből egy zászlóalj vonult be a' várba.

Pénteken f. hó 20-án reggeli 8 órakor városunk a' várból több izben véletlenül ágyuztatott, minél közel a' sóhivatalhoz egy munkás ember és gyermek halálosan megsebesült, valamint az Almásy és Reck háza megrongáltatott. Nemzetőrseregünk és honvédőink sebesen kiindultak, ütközetre mindazáltal nem került. Ugy látszik tehát, hogy a' várórség magát mulatólag gyilkosul gyakorolja. — Azonban délutáni 4 órakor a' honvéd és dzsidások közt összeütközés számos ágyulövésekkel történt; a' következménye jövő lapunkban fog előadatni.

V e g y l e t.

—*.* A' pénzügyi ministeriumtól. Az egy forintos magyar pénzjegyek is, hivatkozva a' pénzügyministeriumnak aug. 5-én kelt 's a' „Közlöny“ 58. számában foglalt rendeletére, *) ezenel forgalomba tételnek olly rendelettel, hogy ezen pénzjegyek minden közpénztárakban, akár adó, akár más bármelley fizetéseknel, névszerinti teljes értékökben, egy ezüst forint gyanánt (egy forintra három huszast számlálva) elfogadtassanak.

—*.* Nyomozó levél. Bischof Eduárd, Albert főherczeg-féle óvári uodalom kormányzója, miután Jellachichot magyarország legnagyobb ellenségét és annak rabló csordáját lehető legnagyobb készséggel fogadta, ezen rabló csorda eltávoztával hasonlólág elszökött. — A' törvényhatóságok e' szerint figyelmeztetnek, miszerint e' fennevezett fő-tisztet, hahogy kézre kerül, Óvárra rendeltetése helyére küldeni kötelességüknek tartásák.

Magyar-Ovár, oct. 9. 1848.

Csányi László, k. biztos. (O. P. Z)

—*.* Mosonymegyében a' lázadó Jellachich gyűlést tartott, mellyben a' megyei törvényhatóságot megszüntettnek nyilvánítja, és jelenti, hogy ezentúl nem megyék, hanem körületi hivatalok fognak lenni. (P. Ztg.)

—*.* Jellachich Ivánka Imre őrnagyot fogóságából kibocsátá, hihetőleg azért, mivel ezen elfogatás jogszerűtlen vala, Ivánka tehát ismét vezére seregeinknek, és Jellachichot Győr és Pozsony közt már elérte.

—*.* Bécsben oct. 6-án támadt zendülésnél — mellynél a' népuralmi felekezeté lett a' győzelem — a' fegyvertár nagy vérontással elfoglaltatott és a' fegyverek szétosztattak; ugyanakkor Latour hadügyminister agyonütöttetett és a' Hoffé-

ren meztelenen felakasztatott. Latournál nagy számu titkos levelek találtattak, és azt mondják, hogy azok által sok magyar urrendűek és a' magyar ministerium alatt álló őrnagyok vannak zavarba ejtve. Fellázadásra legközelebbi alkalmat nyujtott az itt állomásozó csapatok elküldése Magyarországba, kiknek helyébe idegen katonaságot kellett volna bécsbe helyezni. A' városban találtató katonák már mind átmentek a' néphez. A' jelszó ez: „Magyarország szabadsága mindenek szabadsága.“ A' császár Persenbergbe ment, melly Molk körül esik. (Persenberg császári család uodalma köziklán fekvő várral a' duna mellett.) Vasasok és vadászok valának őrkiséretére. (Már Olmützen van.)

A' lelkes bécsi nép Jellachich számára leküldött katonákat akadályozván, az által a' magyar nemzetnek nagy szolgálatot tett, és mintán Jellachich föltett szándékát, melly szerint Pozsonyba menni akart, megváltoztató, és bécsnek tartott, így tehát hadseregünk követé őt, és oct. 13-án határunkat már elhagyta, hogy a' bécsieknek Jellachich' berohanásakor segítségül legyen. Jellachich Kaiser-Ebersdorfnál áll. Auersperg pedig hadseregét Vienerbergen közel Spinnerin am Kreuzhez állítá fel. Windischgrätz gyűjti a' seregeket cseh- és morvaországban. — Récsei az aulában üll mint ostor. Amint az első lövés esik, felkötik.

—*.* A' képviselőház ülése oct. 10-én délelőtti 9 órakor. Elnök, Almási Pál jelenti, hogy a' felső ház titkos szavazattal megválasztá a' 36 tagot, kik Récsei Adám honarúási ügye fölött itélni fognak. Ezen háznak a' pernek folyamatba tételére vádlóbiztosokat kell kinevezni. Talán elég leszzen három tag? ezeket felkiáltással lehetne kinevezni. Ajánlom Kubinyi, Palóczy és Glac Antal urakat. (Közhelyeslés.)

Nyári értesit, hogy Bécsei a' ministerelnöki hivatalról már lemondott.

Jegyző Ludvigh olvasá a' király kéziratát Récseihez, melly Singhardskirchenben (bécshez 1 mérföldnyire) kelt, mellyben a' lemondást elfogadja, de reményli, hogy Récsei egy új ministerium alkotásaig kötelességeit teljesítendi.

Kossuth. Lemondása végzéseinken semmit sem változtat. Ezen iratok most csak szükséges tudomás végett a' vádlóbizottmányhoz utasítandók.

Ülés délután 4 órakor. Elnök Pálffy. Csányi korm. biztos értesit, hogy Jellachich Magyarhonból eltűnt, és rablócsapatjával már az ausztriai határba lépett. Tanácsosnak véli azt üldözni, 's azért kéri a' házat, hogy felhatalmaztassák.

Kossuth. Minthogy bécsnek lelkes lakosai ellenünk rendelt seregek idejövételét akadályozták, a' leggyávább hálátlanság volna, az ausztriai népet elhagyni, azon veszélyben, mellyet érettünk magának szerzett. Azért tehát nyilatkozványt kell kibocsátanunk és kimondanunk, hogy a' Laithát nem mint ellenségek hágjuk át, és ezen nyilatkozatot az országgyűlésre be kell küldenünk.

Itt olvasá Kossuth a' németül feltett nyilatkozatot, melly zajos éljennel fogadtatott. Abban egye-

*) Lásd „aradi Hirdető“ 33-ik számát.

bek közt az mondatik, hogy seregeink mindjárt megállnak, hogyha a' birodalmi gyűlés kívánja, és hogy hadseregünket az ausztriai határon is Magyarország fogja tartani. (P. Ztg.)

—*.* Oct. 14-én d. e. 11 órakor ülés a' képviselőházban.

Alelnök Pálffy: Pázmándynak tegnapi levele szerint seregeink f. hó 13-án bementek Ausztriába, különösen Ivánka elősapatai Bruckba. Auersperg felszólított, hogy, seregeink egészen elkülönözve minden birodalmi ügyektől, csupán Jellachichot kívánván üldözni, neutrális állásban maradjon. Tudomás szerint Jellachichnak mintegy 15,000, Auerspergnek pedig 10,000 embere van.

Varga István levele Bécsből oct. 13-ki d. u. 3 órától a' honvédelmi bizottmányhoz. Reggel érkezett meg Irinyi József a' ház azon határozatával, hogy seregeink üldözzék Jellachichot túl a' határokon is. Ez felvillanyozta a' csüggedőket és megerősíté a' bátrakat, úgy, hogy a' már egyesült Auersperg-Jellachich ellen minden rendelkezhető erő, melly a' város biztosításától fenmarad, ki fog indíttatni, hogy azok 2 oldalról legyenek megtámadva. Auersperg a' Marchfelden 10,000-el áll. Ő, úgy hiszik, ha egy részről Bruck, Schvandorf vidékén ütközet leend, a' Dunán átkelve, hátulról akarja seregeinket megtámadni. Jellachich segélyére Morvából 10,000 fő rendeltetett Gallicziából 's Tyrolból is jönnek határozatlan számban. — A' nemzetőrség Auersperg elöl a' pénztárt 's több munitiót elfoglalta; de a' simeringi puskaporos torony még kezei közt van. — A' Landsturm Bécs vidékén erélyesen megszerveztetik. Auersperg ma délben az országgyűlésnek azt nyilvánítá, hogy a' magyar seregek a' határt átlépven, mint osztrák katona, kényszerítve érzi magát azokat visszaverni, és Jellachichal egyesülni.

A' democraták egylete központi választmánya Tausenau elnök aláírásával levelet írt a' magyar sereghez, hogy siessen Bécsnek segélyére. Jellachich pedig a' városi községhez jelentve, hogy mint osztrák 's nem mint ellenség jön.

Kossuth Lajos megemlítvén, mikép számos adatok után világos az, hogy oct. 1-re egy combinált terv szerint 9 felől akartak bennünket megtámadni. Ennek tulajdoníthatók a' vidéki ránkötések is, mik szerint Arad városát a' várparancsnok bombardírozta, mire nézve a' bizottmány kellő intézkedéseket tett, hogy a' védelemre kész lelkes városi népnek segély menjen. Temesvár szinte ostrom-állapotban van. Gallicziában ellenséges mozdulatok történnek. Olmütz körül 11 zászlóalj vonatik össze, honnan mint tudjuk Bécs felé, de felénk is vezet az út. Jellachich és Auersperg egyesültek. Mayerhofer átment a' Dunán ellenünk működni. Nugent Kanizsa körül tön mozdulatokat. Urbán beütött. Erdélyben oláh lázadás stb. Tekintetbe véve ezen körülményeket, felhasználatik ugyan minden erő, és pedig a' katonai felkelés igen nagy sikert nyújt, de lehetetlen dolgokat azért nem kell kívánni, nem azt, hogy egy

két vidék, vagy pont ne jőjön veszélybe, mert ha az erők szétszóratnak mindenfelé, el kellene veszünk. Ott, hol a' szükség legnagyobb, nem lehet erőnket gyöngíteni. — A' honvédi bizottmány nem csügged. Meg nem áll addig, míg honvéd zászlóaljaink 100-ig nem fognak szaporíttatni.

Kossuth javaslatára határozott, hogy seregeink, mellyek már Ausztriába bementek — mint hogy az országgyűlés azokat mindedig segítségre nem hita, sőt még azt sem nyilvánítá, hogy seregeink bemenetelét nem ellenséges berohanásnak tekinti, a' klubok pedig csak magány érzelmeket nyilváníthatnak — az ausztriai határt azonnal elhagyván haza felé induljanak. (P. Hirl.)

—*.* Bécs. A' császárról mitsem akarnak tudni. A' népének szeretetét hihetőleg örökre eljátszotta. — Magyarország iránt itt a' legnagyobb rokonszenv uralkodik, e név „Magyar“ mindenütt szabad utilevel gyanánt szolgál.

—*.* Sárosmegyében egy Simonics nevű, ki magát „tábornagy“nak nevezi, berohant. A' honvéd bizottmány e' rabló fejére 100 pftot és minden egyes tagjára 20 pftot tett ki.

—*.* Bern. Attól tartanak, hogy Radezky a' svajcot, az összes szabadság utáni törekedésnek fészket a' mostani kedvező körülmények közt ausztriai tartományyá tenni szándékozik. Ez bizony hiú félelem lesz. (Ung.)

—*.* Szebenben f. hó 2-án ülés tartott, mellyben a' szászok és oláhok egymásnak hűséget esküdtek.

—*.* Gyulafehérvár. Az itteni vár az oláhok kezében van. Azt is beszélik, hogy Urban annak parancsnokságát átvette.

—*.* Kővár vidékéről azon értesítés jött, hogy itt és Kraszna megyében valamennyi oláh felzendült, gyűlhelyök Naszód, hol Jovics ezredes és Urbán alezredes a' nép között fegyvereket és pénzt osztanak. A' tömeg már mintegy 10,000 emberből áll, a' kővári kerületi pénztárt már felölték, mellyben körülbelül 18,000 pft találtatott. A' magyarok Nagy-Bányára menekülnek. (P.H.)

—*.* Alsó-Fehérvárból, oct. 1-jéről az Ellenőrnek többek közt írják, hogy bár ezelőtt a' nemzetőrséget erővel sem lehetett felállítani, most a' naszódi izgatások folytán, minden faluban állítják fel, vesznek vasat, kovácsolnak fegyvert; sárgafekete zászlóra esküsznek, oláh parancsnokok alá; vezényleti nyelvök német, majd, mint ők mondják, oláh lesz! Szomorító dolog, hogy egy, ezen megyebeli Lapád nevű magyar helységből is 130-an az oláhokhoz csatlakozván, egy oláh tribunus által a' feketesárga zászló alá magukat felkötötték, 's e' példát a' többi falusi magyarság is hajlandó követni. — Az oláhok római modorban két praefecturát állítottak fel Balázspan; alatta van 10 tribunus; egy tribunus alatt van 10 falu;

(L. Folytatást.)

a' falyakban kapitányok, curiók stb. — Nagy-Enyeden a' lóttéria még fennáll! (P. Hirl.)

—*.* Kolosvár, sept. 24-én. Városunkban az utak szegletein ma ezen czim alatt: „Torra“ raglapok olvashatók, melyekben gr. Bethlen Ferencz mindenkit felszólít, hogy vele a' magyar táborba szálljon és a' szorongatott hazának véres ütközetén részt vegyen. A' nemes gróf mindegyiknek megnyitá fegyvertárát és a' szegényebbeknek mindaddig ad zsoldot, mig csak a' táborba nem érnek. (Ung.)

—*.* Nagy-Váradnak lelkes polgárai Kis ezredéhez tartozó 60 könnyű lovasz lefegyverezték, mert bajtársaik Jellachich csapatjához elpártoltak.

—*.* Temesvár. E' kir. város felöli tudomásunk fölötté szomorítólag hangzik; ostromállapotban van, és minden törvényhatóság eltörlésével a' katonai rendszer járma hozatott be; általában a' még ott lévő Piret főparancsnok és b. Rukovina katonásan bánik az emberekkel. — A' Piret helyett odarendelt Gläser altábornagy ott ugyan megérkezett, de tisztifoglalatosságától elzárják! A' váltópénztárból 150,000 pft erőhatalommal kivéttett; a' nemzetörség gyalázatosan lefegyvereztetett; a' szerb foglyok szabadon hocsáttattak és mind a' városon kívül mind belöl nagy katonai erő összpontosított. A' megyei hatóság eltávoztván a' város határán túl működik.

Itt beteljesedik azon régi közmondás: „Isten őrizz a' jó barátoktól, az ellenség ellen majd magunk védjük magunkat.

A' három szövetséges tehát: Pétervár, Temesvár és Aradvára!

—*.* Nagy-Kikindáról hallani, hogy ezen körületben szerbek nagy számmal jelentek meg, és az ottani ismeretes rácz zendülőkkel közügyön vannak. Ezen nyugtalanságok lecsillapítására a' honvédek minden felöl odasiettek, és már oct. közepén Kikinda, Becse és Vranjutz lángba borult. — Ismét szép dolga a' lázítóknak!

—*.* A' temesvári feketesárga várparancsnok helyébe Hollner nyugdíjazott tábornagy, ki Pesten tartózkodik, és mint derék hazafi ismeretes, neveztetett ki.

—*.* Pozsony. Gr. Eszterházy Kazmér a' nemzetörség eltűnt parancsnoka helyett a' ministériumtól Mérey úr neveztetett ki, 's már ide is érkezett. (Ung.)

—*.* Kiss Ernő ezredes honvédi tábornokká neveztetett ki. (P. Hirl.)

—*.* E' napokban ismét 3000 fegyvér érkezett meg Budán. (V. Ung.)

—*.* Pest. Oct. 14-én az ujépületben a' föld alatt ágyukat, puskaport, fegyvereket és egyéb 2,000,000 ftot érő hadikészületeket találtak. Egy

VII. év folyam 43-dik sz.

másik földalatti boltban tökéletesen felszerelt hat tüztelepet találtak, melyek elébe csak lovakat kell fogni, és működhetni velük.

—*.* Az ausztriai császár udvárnépéhez hivatalos előadás szerint nem kevesebb, mint 5554 személy tartozik, kiknek fizetésük 1,928,335 ft.

—*.* Egy francia hirlap e' napokban nagy Jellachichnak egy beszédét adá elő ezen szavakkal: „le ban dit“ kezdvén, és a' betűszedő azon élczességgel élt, hogy így raká: le bandit.

—*.* A' tüzkárbiztosító-társaságot derekas veszteség érte, minthogy a' szerencsétlen Komáromba 200,000 pftnyi összeget kellett küldenie. (U.)

—*.* A' fácska. „Mindig hozzád alkalmazzam magamat?“ szolt egy fácska karojához: „Tudjad, kegyetlen, ilyen kényszerítést el nem tűrhetek.“ A' kertész ezen dőre beszédet hallá, és e' szavakkal: „Ovásul a' többieknek megszabadítlak a' karótól“ — elvágta a' köteleket és a' karót onnan elvette. Most már megelégedett a' fácska; azonban a' széltől megbajtatván elnyomorodott, és ki kellett huzni, mialatt a' többi facskák a' kertben dicsően megnöttek. Így olyan embertől, ki a' becsületes és hasznos férfiak előképétől és példányától magát elvonja, becsületes, hasznos és szerencsés ember bizonyára nem válhatik.

—*.* Uj nemű trágya. Minden évben, mond a' frauendorfi lapokban Lorenc Ch. frankfurti kereskedőkertész, kertem' egyik sarkában földet halomra rakatok, melynek összerakása következőleg történik. Legatul egy sor ganajt egy egy lábnyira kell rakni, arra egy réteg földet ujnyi magasra, aztán ismét ganajt és így tovább, mig a' kertemhez kívántató kiterjedést eléri. Ezen rakás most már esztendeig úgy hagyatik, minél azonban kivált télen több izben szorgalmasan meg kell hányni. Tavaszig e' tömeg most már elégségesen el lesz rothadva és keverve, hogy a' kijegyzett célra fordíttathasson. A' kert, mely mindenkor már őszszel felásattatik, mi köztudomás szerint mindig igen ajánlatosnak mutatkozott, akkor a' kívántató módon ágyokra felosztatik, és aztán mindenikre e' ganajrakásnak keverékéből 1 ujnyi magas réteg ráhordatik, és igen gyengén bekapalattatik, miután így tovább a' kitűzött célra fordíttatnak. A' trágyaanyag, mely ezen keverékben foglaltatik, most már, kivált esőzés és öntözés által, behat a' földbe, és így az abban lévő növényeknek nyaratszaka a' szükséges táplálást csaknem a' megkívántató mennyiségen felül odaviszi, úgy hogy mindig erőteljes és bujálkodó tenyészetek örvendhetek. Ez által egyszersmind az is eszközlöttek, hogy a' föld még majd kemény tartalmu földben is nem igen kötött lesz, hanem mindig elegendő porhanyu. Kivánom, hogy ezen jeladást másfelé is szívökre vegyék, örvendetes sikre bizonyosan soha el nem marad.

—*.* A' birkak lábfejása ellen. Charmiose-ból származott Malingié úr, jeles gyapjutevő, ezen olly igen pusztító nyavalya ellen következő szert tesz köztudomásra. E' nyavalyától meglepott állatokat méssz tejbe kell állítani, de ugy, hogy csak körmeik merüljenek el. Puha fából készült, jól összeeresztett két láda egymás mögé téve, és egyenlő fekvonalban a' juhtanyához helyezve e' végre szolgál, ezeket 4 ujnaira vízzel kell megtölteni; az állatokat a' ládák két oldalán a' földön helyezett fonott sövények között ezen ládákon, mellyek a' juhtanya kijárásához állítatnak, végig menni kényszerítjük. Ezen szer három- vagy négyszer ismételve, elégséges a' gyógyításra; sőt már azon eset is előfordult, hogy egyetlenegy kísérlet elég volt, hahogy az állatok a' szabadon járnak és csak a' legelőn táplálódnak.

—*.* A' hangyhalvag (chloroform) alkalmazása mint fájdalom-enyhítő szer nagy gyógy-metszéseknél mindig közönségesebb lesz, minthogy ahhoz semmi készület sem kell, 's nem ugy, mint

a' kénégeny alkalmazásánál, hanem a' kábulás előidézésére egy darab gyaput (vatta) kell abba mártani és a' beteg orra alá tartani. A' chloroform még a' legizmosabb személyeknél is fájdalomóvó működését el nem hibázza.

—*.* Nem csupán a' csatamezőn, hol a' nemzetek örök igazságaért és azok elnyomóinak végveszélyükre harczolunk, hanem az életnek minden állapotában és viszonyaiban van az embernek alkalma magát nagynak — és babérkoszorúra érdemesnek mutatni.

—*.* Az emberek mindig a' maguk valóságában mutatkoznak, ha önszereteteket vagy érdeköket érintjük.

—*.* Az önesalásban leginkább szenved az ember.

—*.* Az ifjukorban álmodjuk, az érett években élvezzük, és az öregségben szemléltetjük az életet.

Oct.	Neve és sorsa a' meghalálozottnak	Vallása	Kora	Betegsége	L a k á s a és halálozati helye
8	Backsa Stéva, földész	G. n. e.	70 e	aggság	Séga k. v.
—	Peltz Márton úr, molnármester	Kath.	49 —	epemirigy	Kriverit 958
—	Gavrilovits György, földész' f.	G. n. e.	14 n.	görcsök	Marospart.
9	Markotsán Kata, földész' l.	—	6 e.	szinte	Pernyáva k. v.
—	Kátity Péter, oskolatanuló	—	22 —	epemirigy	Halászutcza 53
—	Szeiler Jakab úr, vendégfogadós	Kath.	45 —	szinte	Batthyánytér.
—	Gönczö Mária, acslegény' l.	—	21 hó	aszikór	Kiskarikautcza.
10	Palko Ilia, földész' f.	G. n. e.	1 —	görcsök	Pernyáva k. v.
—	Nagy Sándor, földész	Ref.	55 e	tüdőlob	szinte.
—	Gnomsits Ádám, földész	G. n. e.	40 —	epemirigy	szinte 756
—	Náray Talamér, ügyész' f.	Kath.	1 —	szinte	Batthyánytér.
—	N. N., ösmeretlen leány	—	12 —	idegláz	Megyeikórház.
11	Szezsánszky Jefronka, földész' l.	G. n. e.	1 hó	görcsök	Gája k. v.
—	Mürsza Jován, állad. hajdu' f.	—	7 e.	epemirigy	Sarkad k. v. 124
—	Petkó Nikolaj, földész	—	48 —	tüdővész	szinte.
—	Sziebner Ferdinand úr, molnármester	Kath.	45 —	tüdőlob	Kriverit.
12	Náray Aladár, ügyvéd' f.	—	4 —	epemirigy	Batthyánytér.
—	Tunner Edmund úr, nemzetőri kapitány	—	41 —	szinte	szinte.
—	Pap György, földész	—	60 —	sárgaság	Ujvilágutcza 708
—	Prohászka Julianna, hajadon	—	36 —	tüdőlob	Molnárutcza.
—	Kaufmann Borbála assz., özvegy	—	34 —	gyermekágy	Püspökutcza.
—	Klein Jakab, beregh megyei utazó	Izr.	24 —	vízikór	Izr. kórház.
13	Krécza Gyula, földész' f.	G. n. e.	3 —	tüdőlob	Pernyáva k. v.
—	Herr Julianna, mérnök' l.	Kath.	1 1/2 —	aszikór	Keresztutcza.
—	Peltz Anna, molnárnő	Kath.	25 —	epemirigy	Sörházutcza.
—	Krisán Péter, földész	G. n. e.	30 —	tüdővész	Gája k. v.
—	Pekurár Jova, földész' f.	—	4 —	torokgyik	szinte.
—	Popity Pera, szinte	—	3 —	szinte	Pernyáva k. v.
—	Krisztina Juszti, szabó' l.	—	7 hó	görcsök	Tyúkutcza.
—	Horvát János, debreczeni önkénytes	Ref.	29 e.	epemirigy	Megyeikórház.
14	Borsos Anna asszony, fakereskedő' h.	Kath.	44 —	agylob	Tavaszutcza 583
—	Rác János úr, főhadnagy	—	54 —	epemirigy	Batthyánytér.
—	Rakóczi Ferencz, 'sindeles' f.	—	6 n.	görcsök	Radnaiút.